

Sygn. akt I CSK 38/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Pierwszego Urzędu  
Skarbowego w B.

przeciwko A. J.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 kwietnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 15 września 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania  
i zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii  
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2700,00 (dwa tysiące  
siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania  
kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i drugą spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżący wskazał na problem: „właściwego dla podstaw orzekania w przedmiocie zasadności skargi pauliańskiej momentu aktualizacji stanu niewypłacalności dłużnika skutkującego pokrzywdzeniem wierzyciela” oraz „koniecznej do udowodnienia przez powoda postaci zamiaru dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli przyszłych, o którym mowa w przepisie art. 530 k.c. warunkującej możliwość zastosowania tego przepisu dla ochrony interesów wierzycieli, których wierzytelność nie powstała w dacie kwestionowanej czynności prawnej”. Powołał się również na potrzebę wykładni art. 527 § 2 k.c. i art. 530 k.c.

Przedstawiona przez skarżącego kwestie nie stanowią istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy odnoszące się do tych kwestii nie doczekały się jednolitej wykładni i są interpretowane rozbieżnie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ. i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

Sąd drugiej instancji uznał, że istotny jest stan majątku dłużnika z daty orzekania, a ten nie pozwalał na zaspokojenie wierzyciela. Ponadto uznał, że świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia.

Ubocznie należy wskazać, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, iż to, czy czynność prawna dłużnika krzywdzi wierzyciela, należy oceniać według stanu w chwili jej zaskarżenia i wydania wyroku. Wierzytelności, którą ma chronić skarga pauliańska, powinna istnieć w chwili wytaczania powództwa oraz w chwili wydawania wyroku. Wartość nieruchomości będącej przedmiotem czynności zaskarżonej skargą pauliańską i jej obciążenie powinny być ustalone według stanu w chwili orzekania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2019 r., sygn. akt II CSK 274/18, nie publ.). Natomiast świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia,

albowiem działanie ludzkie obejmuje w zasadzie nie tylko następstwa zamierzone, ale i te, których jakkolwiek nie chce się wywołać, przewiduje się jako możliwe, a zatem objęte wolą. Oznacza to, że zamiar pokrzywdzenia przyjąć należy także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że jego czynność może być połączona z ich krzywdą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt II CSK 86/17, nie publ.)

Ponadto należy przypomnieć, iż stosownie do art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. - podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).